

CUDZŃCŃV

KABAT

JONATHAN
GREŠTY

İKAR

CUDZNCOV
KABÁT

JONATHAN
GREŠTY

IKAR

Text © 2021 by Jonathan Gresty
Jacket design © 2021 by Barbara Baloghová
Slovak edition © 2021 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-551-7759-5

PRVÁ ČASŤ

Rôzne podoby chladu

I.

1.

Môj druhý manžel vyhľadával netradičné zážitky. Túžil uniknúť tomu, čo nazýval sterilitou modernej doby. Tvrdil, že je unavený zo sveta plného termostatov, diaľkových ovládačov a ďalších spotrebičov, ktoré nám zjednodušovali život a oslobodzovali nás od činností, aké museli robiť naši predkovia, aby prežili. Túžil po prírodnejšom svete a viac živom, ako hovoril. Keď sme sa vzali, odmietal kúpiť televízor. Dlhý čas.

Zrejme si myslel, že počas dlhých zimných večerov budeme hrať spoločenské hry a spievať si ľudovky. Mikrovlňka sa bránil ešte zanovitejšie. Mohla som si ju kúpiť len vtedy, keď som vedela, že bude pár týždňov mimo republiky. A pokiaľ viem, dodnes nemá mobil. Nielenže mával excentrické nápady, ale vyzeralo to, že je na ne aj hrdý.

Zážitky, ktoré vyhľadával, často súviseli s extrémnym počasím. Napríklad miloval prechádzky uprostred búrok. Možnosť uhýbať pred bleskami a zmoknúť do poslednej nitky. Potom v kúpeľni žmýkal litre vody a nahý sa triasol ako dieťa, ktoré sa teší, ako ho zabalia do teplej osušky. Uprostred leta, keď slnko priam páliło nad hlavou a bolo horúco ako v Španielsku, si obul maratónky a vyrázil

behať do pustých prašných ulíc. Pískal si *Mad Dogs and Englishmen*.

Keď napadlo pätnásť centimetrov snehu, šiel sa prejsť do lesa za domom práve vo chvíli, keď zapadalo slnko. „Asi sa zdržím,“ zlovestne zahlásil pri odchode. Citoval nejakého slávneho prieskumníka južného pólu, ktorý sa údajne nikdy nevrátil. „Nečakaj ma.“

Samozrejme, celé to divadlo si užíval. No neviem, ako veľmi by ho tie eskapády bavili bez prítomnosti nedobrovoľného diváka, teda mňa. Domov sa vrátil s útrpným výrazom. Vravel, že tam vonku je brutálna zima. Dočerta, ani psa nehodno vyhnať. Nech mi ani nenapadne ísť von, vzdychal ako hrdina z juhoamerickej telenovely a tváril sa, akoby to neurobil naschvál. Akoby ho do toho niekto nútil. No práve to bolo na celom jeho predstavení kľúčové.

Zo všetkého najradšej mal treskúcu zimu. Fascinovala ho. Keďže všeobecne obľuboval chlad, nevedeli sme sa zhodnúť na tom, koľko kúriť. Či radiátor v spálni zapnúť, alebo nie. Ja som mala rada dvadsaťdva stupňov, jemu sa vraj pri osemnástich spalo omnoho lepšie. Bol to náš večný boj.

Jeho láska k chladu zašla ešte ďalej. V januári som ho občas prichytila, ako si na internete pozerá predpoveď počasia pre Rusko a vraví si: „V Noriľsku majú teda poriadnu zimu,“ alebo „pozri na Magadan, tí si musia dobre pozapínať kabáty.“ Teploty tam klesli na mínus šesťdesiat. Celá krajina sa premenila na rozľahlú snehovú a ľadovú púšť. Tam pramenilo to jeho zvláštne vzrušenie, zatiaľ čo mňa pri tom striasalo hrôzou. Zažila som dosť ukrutných slovenských zím na to, aby ma niečo také nadchýnalo.

„Ako ti to mám vysvetliť?“ vravel. Buď som ho nikdy úplne nepochopila, alebo nikdy nenašiel tie správne slová.

„Tá nepriazeň osudu, to sa mi na tom asi najviac páči. Myšlienka, že aj napriek globálnemu otepľovaniu a napriek našej závislosti od pohodlia ešte stále existujú miesta, kde má príroda veľký vplyv na naše životy. Miesta, kde je život o prežití, chápeš? Nielen o konzume.“

Používal ťažké anglické slová, ako *adversity* a *juxtaposition*! Kto mu mal rozumieť? Tváril sa, akoby prednášal, no nikdy som celkom nepochopila, o čo mu vlastne išlo. Nikdy som ho nepočula povedať, že by chcel v zime navštíviť Magadan. Tak načo o tom snívať?

Minulú zimu, začiatkom januára, prišli tuhé mrazy. Znovu bol vo svojom živle. Naše manželstvo dosiahlo bod zlomu. Už štvrtý deň po sebe nám v rúrach zamrzla voda, a tak musel skoro ráno potme a s elektrickým ohrievačom a predlžovačkou zísť do pivnice zohrievať potravie.

„Obleč si na ten župan kabát. Vonku mrzne.“

„O mňa sa neboj,“ odvetil hrdinsky. „Ty len oddychuj.“

„Čo myslíš tým oddychuj? Spala som osem hodín, už vstávam.“

„Len zostaň v teple, drahá. Ja sa o to postarám. Keď potečie voda, donesiem ti čajík.“

Veľmi rád zveličoval. Vždy v tom bola istá dávka sebaíronie. Práve tým mi liezol na nervy.

Počas večerov, ako bol tento, sa postavil do záhrady a spokojne sledoval oblohu. Najradšej, keď bolo jasno. Potiahol nosom, aby zistil, či sa mu zlepili nozdry, a potom odhadoval teplotu. Išlo mu to výborne.

„Povedal by som tak mínus šesťnásť. Ak to takto pôjde ďalej, do rána sa ochladí na mínus dvadsať.“ Odhad si potom skontroloval na vonkajšom teplomere. Bol ako kapitán na palube lode. Za starých čias by si viedol aj den-

ník, v ktorom by si zapisoval každúckú meteorologickú pozoruhodnosť.

V jeden večer mala podľa predpovede zima vrcholiť. V správach hovorili o lámaní rekordov. V niektorých regiónoch mali teploty klesnúť až na mínus tridsaťpäť stupňov.

Dal hlasnejšie rádio. Spomenuli miesto pri poľských hraniciach, asi šesťdesiat kilometrov na sever, kde bola v noci predtým zaznamenaná najnižšia teplota v histórii obce.

„Zaujímalo by ma, aké to je.“

„Čo?“

„Mínus tridsaťpäť.“

„Hrozné. Zvieratá musia vonku mrznúť od zimy.“

„Mínus dvadsaťpäť bola najnižšia teplota, akú som kedý zažil – na to nezabudnem. Nedokážem si predstaviť ešte o desať stupňov chladnejšie. Nemáš v tej dedine náhodou kamarátku? Pamätám si, že si to miesto spomínala.“

„Hej, Ivetu. Ale neboli sme blízke kamarátky, Jess. Nevidela som ju už celú večnosť.“

„Možno je načase navštíviť ju. Mohli by sme tam zájsť ešte dnes večer. Aspoň by sme mali čo robiť. Je to nádher-
ný kraj!“ Odišiel z izby a mňa o tom bláznivom nápade nechal premýšľať.

Dodnes netuším, čo to do mňa v ten večer vošlo. Nech už to bolo čokoľvek, o štyri hodiny neskôr, keď sa zotme-
lo, som sedela vedľa neho v tridsaťročnej škodovke 105. Mali sme ju už päť rokov, no takmer sme ju nepoužívali. Manžel nebol milovník áut. Prepásol aj príležitosť získať zaň šrotovné, čo pred pár rokmi zaviedla vláda.

A tak sme sedeli v tom muzeálnom kuse a smerovali do dediny, kde bývala moja kamarátka. Vraj preto, aby sme ju

navštívili, no v skutočnosti chcel môj strelený druhý manžel zažiť najnižšiu teplotu vo svojom živote.

„Nevidela som ju celé roky. Mohla sa presťahovať.“

„Povedala si, že zdedila dom po rodičoch. Určite sa nepresťahovala.“

„A čo ak odcestovala?“

„Nie, veď zajtra je škola a ona učí, nie?“

Mal pravdu. Bol posledný deň vianočných prázdnin a Iveta tam učila na základke – aspoň keď som ju naposledy stretla, tak to tak bolo.

„Vieš, že tu u nás nechodíme na návštevy bez ohlásenia. Slušnosť káže najprv sa ohlásiť.“

„Ale ako? Veď predsa nemáš jej číslo.“

Vyzeralo to, že odvtedy, ako sme spolu naposledy hovorili, si Iveta zrušila pevnú linku. Ešte kým sme odišli z domu, som sa jej pokúšala dovolať, no na druhej strane sa ozvalo len halali. Volané číslo už neexistuje.

„Bude doma, neboj sa. Keby sa presťahovala, vedela by si o tom. Dala by ti vedieť.“

Tak sme sedeli v tom aute a uprene sa dívali na zamrznutú krajinu. Manžel sa súhlasne vyškieľal na kopce, lesy a tiché domy, na niektorých ešte vždy viseli vianočné svetielka. Prešli sme okolo opusteného družstva a niekoľkých zatvorených tovární, dedinských kostolov s cibulovými kupolami a občasných otužilcov na ulici: osamotený Róm zbieral drevo a sem-tam sa babka vracala domov z kostola.

Šli sme starou cestou smerom na Poľsko. Teraz ju využívali menej, než úsek novej diaľnice niekoľko kilometrov na východ s vlastnými pumpami a obrovskými reklamnými plochami na každom kilometri.

Naša cesta ponúkala romantickejšiu scenériu s borovicovými lesmi, snehom a dedinami, ktoré zmeny posledných dvadsiatich rokov veľmi nezasiahli. Hľadela som cez okno a predstavovala si, že tam v lese sú vlky a spiaci medvede. Večer v posteli by ma takáto myšlienka skôr upokojila, no v tom starom tragači, čo sa trepal neznámym smerom, ma striaslo.

Prečo ma vždy dokázal nahovoriť na veci, o ktorých som vedela, že sú riskantné? Ani zďaleka to nebolo prvýkrát. Prečo som sa nechala takto šikanovať?

Samozrejme, keď sme tam o hodinu neskôr konečne dorazili, Iveta nebola doma. Dom vyzeral, akoby v ňom mesiace alebo roky nikto nebýval. Ani k vchodovým dverám nevedli žiadne stopy v snehu, hoci od Vianoc nesnežilo.

„Nevadí,“ povedal. „Čo už? Zájdeme len kúsok za dedinu, na pár minút vyskočím z auta a vrátim sa domov.“

„Prečo chceš ísť až za dedinu?“

„Nuž, mimo budov a kúrenia určite bude ešte o stupeň, dva chladnejšie. To je logické.“

Mal so sebou dva digitálne teplomery a ešte jeden ortuťový, ktorý visel vonku pred našim vchodom. V poslednej chvíli ho stihol vytrhnúť zo steny. Chcela som sa vydať na cestu domov čím skôr, nezmyselná hádka by veci iba naťahovala.

Vyšli sme z dediny a zamierili na kopec, ktorý sa vinul doprava. Zabočil na akúsi poľnú cestu, ktorá viedla cez obrovské zasnežené pole, a ako sme sa blížili k lesu, cesta mierne klesala. Bol by vošiel do tej hrozivej čiernej masy stromov ešte asi o sto metrov ďalej, keby som nebola nájstojila na tom, aby zastavil.

„Už dosť!“ zvrieskla som. „Stačilo. Nepôjdem o tomto čase a za takého počasia do lesa. Bolo by to šialenstvo.“

Zabrzdil. Auto sa ešte o kúsok pohlo, kým úplne zastavilo. Potom vypol motor a zatiahol ručnú brzdu.

„Dobre. Daj mi pár minút. Zabehnem do lesa, zme-riam teplotu a hneď sa vrátim.“

Na zadnom sedadle bola prikrývka. Načiahla som sa po ňu, ovinula ju okolo seba a sledovala, ako uteká do lesa. V jednej ruke baterka, v druhej tri teplomery.

Hoci z auta vyskočil rýchlo, príval studeného vzduchu stačil na to, aby som si urobila predstavu, aká je vonku zima. Dokonca sa dalo aj vidieť, ako bolo chladno - na oblohe bola taká zvláštna lilavá žiara, ktorá sa v zime občas objaví. Krajina bola nehybná a zamrznutá, akoby začarovaná. Nič sa ani len nemihlo, celý svet sa utiahol do ulity a kúpil sa v zvláštnom éterickom svetle.

Kým som naňho čakala, ešte viac som sa zababušila do deky. Čas sa doslova plazil a ja som hľadela do tej temnoty v nádeji, že sa každú chvíľu objaví. Asi po piatich minútach som pocítila, že mi je chladno od nôh. Na protest som pokrčila palce na nohách. Onedlho som už podupávala o podlahu auta a preklínala jeho meno. Uplynula asi štvrtá hodina, keď mi po lícach začali stekať prvé slzy. Od hnevu alebo od strachu? Tým som si nebola istá. Kde je? A prečo som vôbec súhlasila s tým hlúpym nápadom? Keď som siahla do kabelky a vybrala mobil, rukou mi drgloval od zimy.

Ak sa čoskoro nevráti, budem musieť niekomu zavolať. Ale komu? Kto by nám vedel pomôcť? Kto by mal vôbec pochopenie pre taký šialený nápad? Mala som pocit, že už mi dych začína zamrzáť na čelnom skle.

Spomenula som si na ďalšie veci, na ktoré ma za posledné roky nahovoril: vtedy na dovolenke v Chorvátsku. Ako sme začali plávať k jednému ostrovčeku. Podľa neho len sto metrov, no v skutočnosti to bolo oveľa viac. Ako inak! Asi v polovici som dostala do nohy kŕč. Myslela som si, že sa utopím. Bolo to príšerné. Otočil ma na chrbát a ťahal za bradu až na breh. Tam som ležala ešte ďalšiu hodinu a od vyčerpania zaspala.

Alebo minulé leto v zábavnom parku v Prahe. Presvedčil ma, aby som šla na horskú dráhu, a potom som zvyšok večera vracala večeru v hotelovej izbe. Zúrila som. Naňho aj na seba, že som na tie jeho hlúpe nápady prikývla. Každým rokom boli sprostejšie.

Vtom sa vynoril z tmavého lesa. Cupital tak ako predtým, len o čosi rýchlejšie. Moje obavy sa ihneď rozplynuli: *Nič sa mu nestalo*. Naskočil do auta s tvárou ružovou a skrútenou od zimy, vďaka čomu vyzeral o desať rokov starší.

Skôr než som sa naňho stihla osopiť, auto naplnil jeho teplý dych a zvučný hlas: „Strašná, surová zima! Čosi neopísateľné!“ zahabkal. „Prepáč, že som sa tak zdržal! Musel som počkať, kým sa teplomery ustália, a to chvíľu trvá. Ale pozri - mínus tridsať aj niečo podľa jedného digitálneho a presne mínus tridsať podľa zvyšných dvoch. Verila by si tomu? Nielenže som prekonal osobný rekord, ja som ho priam rozdrvil. O celých päť stupňov! Rozhodne to stálo za to! Človeče, to bolo niečo neskutočné! Do rána sa určite ešte o päť stupňov ochladí. No tak poďme, vypadnime už odtiaľto,“ a s trasúcimi sa rukami si stiahol hrubé vlnené rukavice, aby mohol naštartovať.

No keď otočil kľúčom, motor sotva zakašľal a potom úplne stíchol. Keď to o pár sekúnd skúsil znova, stalo sa

to isté. Pri treťom pokuse motor ani len nezachrčal, zdochol. Batéria bola úplne vybitá a zdalo sa, že čochvíľa začne mrznúť aj benzín.

„Ty debil! Ty idiot! Ty kokóóó!“ išlo ma roztrhnúť od hnevu.

„Len žiadnu paniku, drahá, len žiadnu paniku.“ Ibaže môj hnev a strach boli silnejšie než jeho úsilie potlačiť ho.

„Ty jeden sprostý, posratý idiot! Si obyčajný sebecký, tyranský, excentrický debil a toto, toto bolo naposledy.“ Rukou v rukavici som ho švacla po líci a potom som ho začala udierať obidvoma rukami, až kým nezdvihol ramedno, aby si zakryl tvár.

„Nerob! Prestaň! Prestaň, preboha! Ani jednému z nás nepomôže, keď mi zlomíš sánku.“

„Mne teda áno, ty chmuľo, len sa ty neboj!“ Ďalej som ho udierala po hlave a ramene. Zúrila som.

„Prestaň s tým! Musíme byť rozvážni. Rozmýšľaj. Máme predsa mobil.“

„Ja mám mobil. Je môj, nie? Ty nijaký nemáš. Neuznávaš ich! Nevidíš dôvod nejaký vlastniť, dokonca ani vtedy, keď sa ocitneš zapadnutý niekde v snehu uprostred ničoho a vonku je mínus tridsať!“

„Katka, počúvaj,“ začal sústredene premýšľať, konečne precitol. Prvý raz som mu v očiach zbadala mierne obavy. „Zabehnem dolu do dediny a zoženiem niekoho s autom. Vrátim sa - najneskôr o štyridsať minút. Sľubujem. Alebo by si mohla ísť so mnou.“

Ísť s ním? S pľúcami a prieduškami, ako sú tie moje? Skolabovala by som po piatich minútach, potriasla som hlavou. Prestala som ho tĺcť päťami - došiel mi dych. No stále som bola nahnevaná: „Ak to obaja prežijeme, zabi-

jem ťa, to ti prisahám! Toto bolo naposledy.“ Opäť som cítila, ako sa mi v očiach hromadia slzy.

„Vezmi si môj kabát,“ povedal a vyzliekol si ho, skôr než som ho stihla zastaviť.

„Načisto si zošalel?“

„Ja sa zahrejem, keď začnem bežať. Dočerta, veď aj na severnom póle behávajú maratón, a to tam býva mínus štyridsať. Nespomínal som ti to? Raz by som sa na ňom rád zúčastnil.“

„Drž už konečne hubu o tých tvojich sprostých výletoch!“ Odmĺčala som sa, aby som znovu nabrala dych – dýchalo sa mi čoraz ťažšie. Bála som sa, že dostanem infarkt. „Dobre,“ povedala som po chvíli, „máš štyridsať minút. Ak sa dovtedy nevrátiš, volám záchranku, políciu, kohokoľvek. A zavolám mojej mame a aj tej tvojej, aby vedela, čo za idiota to má za syna.“

„Rob, čo chceš, len jej, prosím ťa, nevolaj! V žiadnom prípade!“ zvolal prosebne. Dvere sa za ním zabuchli a ja som opäť zostala v mrznúcom aute sama.

Až keď som si cez plecيا prehodila jeho kabát a horko-ťažko povytiahla o pár centimetrov zips, uvedomila som si, že si nechal peňaženku s peniazmi, občianskym a vlastne so všetkým vo vrecku kabáta. No už bol ďaleko, bohviekde.

To bolo preňho typické! Predstavila som si ho, ako prichádza do dediny s prázdnyimi vreckami. Miestni nebudú veriť vlastným očiam, keď zbadajú cudzinca, ako im klope na dvere po zotmení v mínus tridsiatich. Navyše bez kabáta, mobilu a peňaženky. Absurdné si to čo i len predstaviť. Radšej som zatvorila oči a snažila na to viac nemyslieť. Kiežby som si bola vzala lieky na tlak – cítila som, ako mi stúpa.

Potrebovala som prestať myslieť, zavrieť oči a získať nad touto hroznou situáciou nadhľad. Pri troche šťastia mi Boh dopraje trochu spánku. V takýchto situáciách bol vždy tým najlepším liekom.

Keď sa Jess dostal na koniec poľnej cesty, zabočil doprava na cestičku dole kopcom. Tam konečne zbadal dedinské svetlá. Vyhrnul si golier na svetri až do polovice tváre, aby si ním zakryl sánku a ústa. Vlnenú čiapku si stiahol najnižšie, ako sa dalo, ale aj tak cítil, ako mu meravejú nezakryté časti tváre - nos, líca a uši. Bola hrozná zima, sibírska, neľudská. Akoby sa všetka energia a teplo, ktoré tu počas dňa boli, zrazu vyparili zo zemského povrchu. Teraz dodávali lesk tisíciam hviezd žiariacim na jasnej oblohe. Vedel však, že beh pomôže a asi po desiatich minútach sa mu telo začne znútra zohrievať a možno zabudne, aká je zima.

Prešiel do stáleho poklusu. Dával si pozor, aby nezačal príliš zhurta. Odhadoval, že dedina je od auta vzdialená zhruba štyri kilometre. Za normálnych okolností, v bežeckom výstroji, by takúto vzdialenosť zvládol asi tak za šesťnásť minút. Ale teraz? V ukrutnej zime, nevhodnom oblečení a po šmykľavej cestičke bude rád, ak to zvládne za dvadsaťpäť. Za predpokladu, že sa príliš skoro neunaví alebo mu nedôjde dych. Bežať v mínus pätnástich stupňoch bolo oveľa namáhavejšie než pri teplote okolo nuly. Už s tým mal skúsenosti. Nikdy predtým však nebežal v mínus tridsiatich. Zostávalo mu len dúfať, že mu nezamrznú pľúca.

Ako bežal, nepočul nič, len svoj dych a vlečúce sa nohy. Noc bola taká chladná, že ani psy vonku nebrechali. *Celý svet spí hlbokým spánkom*, pomyslel si. To ho priviedlo

k myšlienke na svoju ženu, ktorá naňho čakala v aute. Pri pomyslení na to, že by ju našiel v bezvedomí, sa ho zmocnila hrôza. Srdce mu začalo prudko búšiť.

„Och, Bože, prosím, prosím, len to nie!“ zareval a na pár sekúnd sa zastavil, aby znovu chytil dych. Ako sa len desil toho, že ju stratí! Potom sa znovu rozbehol, no teraz už o čosi rýchlejšie.

Sedela som tam so zatvorenými očami niekoľko minút a snažila sa na nič nemyslieť. No hnev mi to nedovoľoval. Bolo mi čoraz chladnejšie. Musela som si obliecť aj jeho kabát, hoci to nešlo ľahko, lebo som na sebe mala už štyri vrstvy. Bol veľmi tesný. Cítila som sa, akoby som mala po celej dĺžke ruky tlakomer. Išlo to veľmi nemotorne, pretože rukávy na mojom kabáte sa do polovice vyhrnuli, a tak som sa ich roztrasenými prstami druhej ruky snažila nejako stiahnuť. Bolo to také frustrujúce! Vykrúcaním a vyrovnávaním som strávila päť minút a popritom som celý čas nadávala, no ani tak som sa necítila o nič pohodlnejšie.

Bol preč asi pätnásť minút, keď som sa pozrela na jeden z digitálnych teplomerov, ktorý doniesol naspäť a nechal ležať na palubnej doske. Ukazoval mínus sedem. Ortuťový, ktorý ležal hneď vedľa, hlásal mínus šesť. Na okamih som sa zamyslela, či sa teplomery po pobyte vonku úplne prispôbilibi relatívnemu teplu vnútri auta, alebo či teplota, ktorú ukazovali, klesá spolu s teplotou v aute.

Zatvorila som oči a zababušila sa do obidvoch kabátov a deky, ako sa len dalo. Musela som si zachovať chladnú hlavu a rozmyšľať. V našom manželstve som bola ja vždy tá praktickejšia – nemohla som sa spoliehať, že ma z toho dostane. Mala som mobil, mohla by som zavolať záchran-

ku, ak by sa nevrátil včas. Ale kde bola najbližšia nemocnica? Z dediny do mesta bolo tak trištvrté hodiny. A kde som to vlastne bola? Vedela by som im vôbec vysvetliť, ktorým smerom sa majú vydať, keď sa dostanú na koniec dediny?

„Som na takej poľnej ceste a asi sto metrov predomnou je les. A mesiac je niekde naľavo na desiatej hodine. Po pravej ruke nevidím nič a po ľavej len okraj lesa niekoľko kilometrov predomnou. A nad lesom tisíce žiariacich hviezd.“

Bolo to beznádejné. Mysleli by si, že som šialená.

Znovu som skontrolovala teplomery. Digitálny stále ukazoval mínus sedem, aj ortuťový už klesol na tú istú teplotu. Mohla som si byť istá aspoň jednou vecou – v aute sa ochladzovalo. Bolo v ňom síce o viac než dvadsať stupňov teplejšie ako vonku, ale podľa všetkého sa v ňom bude ochladzovať, až kým... Na to som radšej nechcela ani len pomyslieť. Opäť som začala podupávať nohami o podlahu auta a premýšľať, ako dlho asi potrvá, kým sa dostaví podchladenie. O minútu či dve neskôr sa mi celé telo roztriaslo. V tom tichu som počula divný drkotavý zvuk mojich zubov.

Rozhodla som sa zavolať sesternici, lekárke. Vždy vedela pomôcť. Prsty sa mi tak triasli, že mi chvíľu trvalo, kým som vyfukala prvé písmená jej mena. Mobil som si musela vtlačiť medzi stehná a oboma zápästiami na ne pritlačiť tak, aby sa mi ruky nehýbali. No keď začal zvoniť, takmer mi vypadol z rúk, keď som sa ho snažila zodvihnúť a priložiť k uchu.

„Počuj, Lucka, je to dlhý a absurdný príbeh, ale práve s-s-sedím v našom aute niekde uprostred p-p-poľa, vonku

je mínus tridsať, tu v aute mínus desať a bojím sa, že zamrznem.“

„Nefunguje kúrenie?“

„B-b-batéria je vybitá. Nič n-n-nefunguje.“

„Preboha! A kde je Jess?“

„Išiel z-z-zohnať pomoc.“

„Kde si? Mohla by som po teba prísť.“

„Up-p-prostred ničoho, blízko poľských hraníc. Najmenej hodinu a p-p-pol od teba.“

„Čo, doparoma, robíte pri...?“

„Ani sa nepýtaj. J-J-Jess ti to možno jedného dňa vysvetlí.“

„Dobre, dobre,“ v jej hlase som počula prvý náznak rozrušenia. „Len žiadnu paniku, zachovaj pokoj. Snaž sa čo najviac hýbať, ale tak, aby si si šetrila sily. Ak nemusíš, nerozprávaj. Pohybuj prstami na rukách a nohách. Prekriž si ruky a kývaj sa zo strany na stranu. Dlane si vlož pod pazuchy. Snaž sa čo najviac skrútiť do kľbka. Si tam?“ pýtala sa s obavami v hlase.

„Áno.“

„Nič nehovíš.“

„Ty si mi to z-z-zakázala.“

„Hmkaj si melódiu, rob hocičo, čo ťa udrží v bdelom stave. Za každú cenu sa snaž zostať hore. Len to nevzdávaj. O chvíľu sa vráti, uvidíš. Zavolaj mi znovu o desať minút. Ak mi nezavolaš, zavolám ja tebe.“

Bol preč už vyše dvadsiatich minút a ja som sa triasla čoraz viac. Asi päť minút po tom, čo som dotelefonovala s Luciou, moja triaška ustala. Tak náhle, ako sa začala. Namiesto nej sa dostavila mierna ospalosť. Z nejakého dôvodu mi už nebolo zima. Žilami mi prúdilo príjemné

teplo a cítila som, ako mi oťažievajú viečka. Vtedy som si uvedomila, že už je to zrejme tu – sladký spánok, po ktorom príde bezbolestná smrť. Myslím, že telo som mala zmrznuté, hoci som to už ani necítila. Zrejme mi to bolo aj jedno. Rozhodla som sa, že ešte predtým, ako sa pobe-riem na večnosť, poslednýkrát zavolám svojej mame.

Zdvihla po niekoľkých sekundách: „Ahoj, Katka! Čo robíš? Už si večerala? Bola si v kostole?“ jej hlas znel pokojne a ticho ako vždy. Mala som právo oznámiť jej niečo, čo ju zničí?

„Nie, mami, ešte nie.“ Pri uchu som držala mobil, no ruka sa mi už viac netriasla.

„Chce sa ti spať? Si vo vani?“

„Nie.“ Ach, horúca vaňa! Už len pomyslenie na ňu mi vohnalo slzy do očí.

„Si už v posteli?“

„Nie.“ A tentoraz som zavzlykala nahlas, pretože som si predstavila tú ohavnú lacnú manželskú posteľ, čo kedysi kúpil a ktorá mi teraz pripadala ako vrchol luxusu. Ach, keby som tak teraz mohla byť v nej!

„Čo je, zlatko? Čo sa deje?“ Bola veľmi rozrušená, aj keď ešte o ničom nevedela.

„Mami, myslím, že zomieram.“

Posledný úsek cesty do dediny mu zabral viac času, než očakával. V diaľke videl pouličné lampy, no ako bežal, vôbec sa nepribližovali. Dvadsaťpäť minút po tom, čo opustil auto, klusom prebehol okolo družstva. Videl prázdne kravíny, za bránou rozobratý traktor, no nikde ani len náznak života, aj keď na bráne nezmyselne blikali vianočné svetlá. Prešlo ďalších päť minút, kým sa dostal k tabuli s nápisom, ktorý